

spectacol în care regia sa e subtil consubstanțială mesjului feminist. Debutul scenografic al Alinei Herescu o impune încă de pe acum ca pe o certitudine în familia atât de sărăcită a tinerilor scenografi. Reușita premierei naționale a *Monoloagelor vaginului* de Eve Ensler este certificată și de atitudinea artistică angajată ferm într-o misiune nobilă, necesară, de amplă rezonanță civică.

Simplu și cuceritor, șocant și duios, rafinat și buff, spectacolul interpretat cu devoțiune și profesionalitate de Monica Ristea-Horga, Roxana Marian și Elena Pirea, frânează de multe ori direcția violentă a textului, învăluind-o într-o strategică plasticitate aparent inofensivă, transformând de multe ori violentarea și agresivitatea năprasnică în mângâiere teatrală. Acclimatizat la pudoarea

unui public „cultivat” și „cunoscător”, regia a tocit cu finețe lama de oțel a bisturiului, eliberând cu farmec și talent drumul spre înțelegere. Mutarea accentelor nu alterează în nici un fel calitatea piesei, nici ținuta ei precisă, declarat educativă și civică, potențând însă articitatea celor 11 monoloage atât de radicale prin expresia lor nudă. „*Monoloagele vaginului* este o veritabilă odă a sexului cald, echivoc, afectiv, prietenos, pasionat. Singurii inamici sunt misoginismul, rușinea sexuală și violența sexuală” – („The Nation”, 5 martie 2001).

Teatrul „Ariel” Târgu-Mureș. – *Monoloagele vaginului de Eve Ensler. Regia: Alina Nelega-Cadariu. Scenografia: Alina Herescu. Cu: Monica Ristea-Horga, Roxana Marian, Elena Pirea.*

Claudia LIPAN

Veacul de singurătate

Aleasă de Theo Herghelegiu pentru spectacolul *Premiera* de la Teatrul ACT, tema piesei lui John Cromwell nu are nimic ieșit din comun. Este povestea actriței *Fanny Ellis*, trecută de prima tinerețe, distribuită, după mulți ani de absență, în rolul *Arkadinei* din *Pescărușul* lui Cehov. Toată desfășurarea acțiunii se bazează pe clipele de trac dinaintea primei reprezentații. Așteptând intrarea în scenă, *Actrița* își istorisește viața, cu interes precipitat, în fața *Cabinieriei*. Înainte de spectacol, un netrebnic de critic i-a trimis o sticlă de whisky care îi dă peste cap toate planurile. Vechea patimă îi stârnește revolta, o îndeamnă să înceapă un minirecital de culise, unde replicile se poartă imaginar. Prezența băuturii trebuie simțită – doar astfel seara va fi un adevărat succes. Se scot la iveală frustrări personale din pricina ultimei interprete a rolului din Cehov, care a jucat acceptabil, dar de fapt nu avea dăruire, nu avea talent, nu avea platfus, nu avea nimic... Se adaugă imaginea unui actor necioplit, în rolul lui *Trigorin*, a cărui prezență scenică o deranjează, a cărui personalitate lipsește cu desăvârșire, care își caută carisma

în lumina reflectoarelor, când singura lumină scenică favorabilă pentru el ar fi bezna totală... Se adaugă amintirea lui *Herbert George*, un soț plin de ifose, pretins slujitor al artei, cu succes la pleiada aristocratică a vremii. Treptat, pe măsură ce se sfârșesc puținele minute înainte de întâlnirea cu publicul, patima băuturii devine un laitmotiv fără influență, răbdarea *Cabinieriei* se transformă într-un dialog mut, încurajând trecerea firească, emoționantă, cathartică a încă unei serii de teatru.

Cele două interprete se completează reciproc, deși li se cere o prestație diferită. Clara Flores este arțăgoasă, sarcastică, îndurerată, umană în rolul *Actriței* care este convinsă că *Hamlet* s-a apucat de băutură când a descoperit ceva putred. Dana Voicu este aspră dar comică în asprimea ei, stă la pândă și sancționează eșecul celui alt personaj cu replici scurte, moralizatoare.

Urmărind-o pe Clara Flores în rolul *Fanny Ellis*, am avut ciudata senzație că interpretează rolul tuturor actorilor ajunși la o replică finală, cu o convingere uluitoare (imposibil de schimbat) că pot merge mai departe, că

plutește în ei o prospețime permanentă care le dă putere și frumusețe interioară, talent și inspirație, tot ce au nevoie pentru ca lucrurile să nu se oprească. Din orice punct să o poată lua de la capăt, să joace „cu nerv“, cum ar spune *Fanny Ellis* și cu sfințenie, cum ar dori *Cabiniera*. Singurătatea actorului când simte că nu mai este dorit, testul acestui dezechilibru prin re-cunoașterea publicului ca o mare întâlnire, pregătită înlăuntrul sufletului, iată ce ne propune Theo Herghelegiu. Și aproape

că prezența Danei Voicu în rolul *Cabinierii* a fost singurul prilej pentru cei din sală să râdă copios și să aplaude. În rest, a fost o mare tăcere. A unor oameni care așteptau să vadă lucruri și să cunoască actorii. Oameni care pot sparge veacul de singurărate ce zace în fiecare actor.

Teatrul ACT – Premiera de John Cromwell. Regia: Theodora Herghelegiu. Cu: Clara Flores, Dana Voicu, Bogdan Rădulescu. Data premierei: 23 februarie 2001.

Goana după fluturi

Se făcea că orice tramvai 26 era o casă plină de oameni. Iar oamenii... cu povestea lor. Un bunic, o mătușă, mama, nepotul, sora, Mița etc. O familie cu renume, adăpostită într-un depou cu spectatori, la ușa căruia mai așteaptă, încă, un controlor de bilete. Bunicul are 83 de ani și pare interesat de manechine. Azilul în care a fost internat îi înăbușă spaimele, întrebările; zborul din acest cuib de cuci este anulat de infirmierele pline de zel care măsoară tensiunea pacienților-spectatori, iau pulsul, verifică reflexele. Salonul (bunicului, presupun eu, cu toate că acesta, între timp, a ieșit din scenă) este, până la urmă, un loc în care toată lumea se simte bine: spectatorii își iau rolul în serios, scapă de eventualele suferințe fizice și trec cu bine de proba medicală. Mătușa s-a căsătorit de trei ori, iar nepotul îi reneagă calitatea de soție fidelă. Justificarea ei, într-un proces straniu, în notă kafkiană, nu rezolvă acuzațiile care i se aduc. Gestul unui spectator, însă, de a-i oferi flori, o măgulește și răscolește motivațiile unei femei pasionale. Mama are veleități de artistă, este grijulie și prinsă în febra gospodinelor – păstrează zahărul ca să îndulcească oalele cu lapte. Amintirea ei este surprinsă în clipe de mari emoții: nunta cu un soț ciudat (poate cu inimă largă), venirea pe lume a primului copil (înghesuit în ciocul unei berze), convingerea că, atunci când acest copil va îmbătrâni, ea

va fi din nou tânără... Nepotul deapănă fericit imagini despre bunici, cărora le-a prins câțiva fluturi într-o punguță.

O casă cu un singur personaj, autorul jurnalului de familie, scriitorul nouăzecist Cristian Popescu. Silvia Codreanu descurge povestile întortocheate ale familiei în sala Teatrului Foarte Mic din București. Fie că este un pensionar onest, inteligent și fără vicii, fie că este o țigancă cu ochi sticloși care dă replici din Caragiale, fie că este asistenta care împarte eugenii pacienților, actrița reușește să lege un text dificil într-un discurs coerent, întrerupt doar de secvențele de trecere de la un personaj la altul. Secvențe care trebuie să explice într-un fel teama de paralizie a sufletului închis în trup ca într-o colivie, în imposibilitatea de a se mișca, de a respira; handicap ce obligă personajele să se transforme în fluturii prinși de nepot într-o pungă. Un motiv prea puțin suficient, însă, pentru autor de a eclipsa normalitatea firească a vieții și exercițiul omului de a se elibera din deznădejdea lui stufoasă, de a-și recupera inocența, libertatea, valoarea. Drept inalienabil!

Theatrum Mundi – Te aștept în orice tramvai 26 de Cristian Popescu. Regia: Silvia Codreanu. Cu: Silvia Codreanu, Cristian Moțiu, Gabriela Cuciul, Iby Costin, Florin Vișan, Dănuț Matei. Data premierei: 3 martie 2002.